

Kemianteollisuuden talouskatsaus

Kemianteollisuuden tuotantomäärät pysyivät kesän alussa likimain ennallaan, mutta vuositasolla tuotanto supistui neljä prosenttia. Vienti on säilynyt edelleen korkealla tasolla. Suhdanneodotukset ovat hienoissa laskussa, ja alan tuotannon ennakoitaan pysyvän keskimäärin nykytasollaan syksyn aikana. Suomea koskevia BKT-ennusteita on alennettu kevään huonojen talouslukujen myötä. Talouden pitkittyvä taantuma ja teollisuuden kustannusten nousu heikentävät kannattavuutta ja työllisyyttä.

EU:n kemianteollisuuden tuotanto väheni keväällä

Euroopan kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden tuotanto on vähentynyt alkuvuoden aikana. Tammi-toukokuun tuotantomäärät olivat noin kaksi prosenttia vuoden takaista pienemmät. Toukokuun tuotanto oli kausitasoitettuna huhtikuuta runsaampaa, mutta silti vuoden takaisista vähäisempää.

EU:n lääketeollisuuden tuotanto supistui hieman toukokuussa, mutta alkuvuoden tuotanto oli silti kolme prosenttia vuoden takaista suurempi. Kumituotteiden tuotanto on pysynyt viime kuukausina ennallaan. Alkuvuoden aikana tuotanto väheni kuitenkin viitisen prosenttia vuoden takaisesta tasosta. Koko Euroopan muovituotteiden tuotanto oli alkuvuoden aikana noin kaksi prosenttia vuoden takaista vähäisempää. Öljynjalostuksen tuotantovolyymit ovat myös hienoissa laskussa.

EU:n kemianteollisuuden luottamus parani Euroopan komission suhdannetiedustelun mukaan kesäkuussa. Tuotanto-odotukset ovat kohentuneet, mutta tilaustilanne on yhä heikko. EU:n koko teollisuuden luottamusindikaattori on ollut kesällä noususuunnassa, ja myös kuluttajien luottamus on kohonnut vuodenvaihteen alhaisista lukemista.

Eurooppaa koskevia bruttokansantuote-ennusteita on korjailtu kuluvana vuonna alaspäin. Suomen Pankki arvioi Euroalueen BKT:n supistuvan tänä vuonna 0,6 %. Ensi vuodelle ennakoitaan 1,1 prosentin BKT:n nousua.

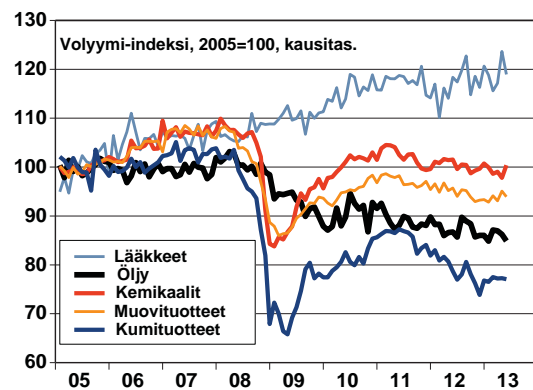
Suomen kemianteollisuuden suhdannenäkymät hienoissa laskussa

Kemianteollisuuden suhdannetilanne on EK:n elokuussa julkistaman Suhdannebarometrin mukaan pysynyt alkukesällä likimain normaalina. Suhdannenäkymät ovat kuitenkin synkentyneet aavistuksen verran ja suhdanteiden ennakoitaan heikkenevän hienokseltaan syksyn myötä. Tuotantomäärät ovat jääneet viime kuukausina odotuksia pienemmiksi ja henkilökuntaa on vähennetty.

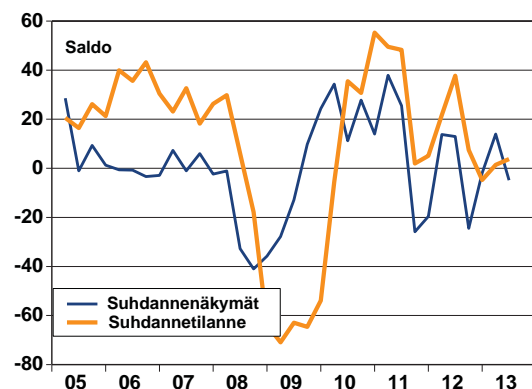
Tuotanto pysynee syksyllä ennallaan, mutta työvoimaa vähennetään. Tilauskirjat ovat lähes normaalilukemissa. Kannattavuus laskee heikon hintakehityksen vuoksi.

Kansantalouden tilinpidon mukaan kemianteollisuuden tuotanto sujui vuonna 2012 ennakkotietoja heikommin. Tuotantomäärät supistuivat 2,6 %, kun vielä keväällä odotettiin noin kahden prosentin nousua. Lääketeollisuudessa tuotanto jatkoi kasvuaan viime vuonna. Kemikaalien tuotanto pysyi ennallaan, ja öljynjalostuksen sekä kumi- ja muovituotteiden tuotantomäärät pienivät.

Euroopan kemianteollisuuden tuotanto

Kemianteollisuuden suhdanteet Suomessa

Alkuvuoden tuotantokehitys vaisua

Kemianteollisuuden tuotanto supistui kesäkuussa hieman edelliskuuhan verrattuna. Toisella vuosineljänneksellä tuotantomäärät ovat laskeneet lähes neljä prosenttia vuoden takaisesta. Tuotannon lasku johtuu pääosin kotimaisen kysynnän hiipumisesta. Tuotantomäärät supistuvat tänä vuonna noin 3 % mikäli tuotantomäärät pysyvät tällä tasolla loppuvuoden ajan.

Kemianteollisuus on päätoimialoista ainoa, joka on saavuttanut taantumaa edeltävät vuoden 2008 tuotantomäärät.

Koko Suomen teollisuustuotanto väheni kesäkuussa 5,7 % vuositasolla. Tuotantolukemat ovat nyt laskeneet yhtä alas kuin finanssikriisin pohjalla vuonna 2009.

Teknologianteollisuuden tuotanto oli toisella neljänneksellä 10 % vuoden takaista vähäisempää ja paperiteollisuudessa laskua oli 1,7 %. Kaivostoiminnan ja louhinnan tuotanto on pääaloista kasvanut eniten vuositasolla.

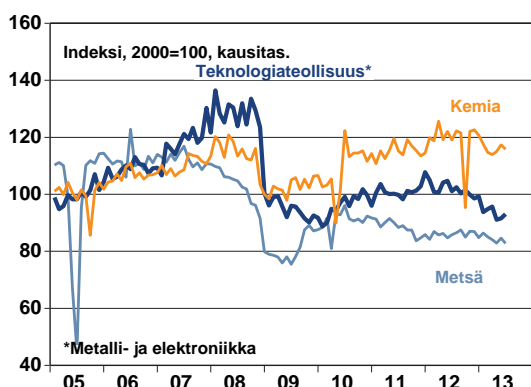
Monien kemianteollisuuden asiakasalojen tuotanto supistuu tänä vuonna. Rakentamisen tuotannon ennakoidaan supistuvan kuluvana vuonna noin 3 %. Rakennusluvut ovat vähentyneet tammi-toukokuussa 6 % vuoden takaisesta ja rakennusyritysten suhdanneodotukset ovat vaisuja.

Yksityisen kulutuksen hiipuminen heikentää kaupan volyymejä. Tukkukauppa on vähentynyt 3 % ja vähittäiskauppa vajaan prosentin. Kaupan liitto ennustaa kaupan liikevaihdon pienenevän tänä vuonna 4 %:lla.

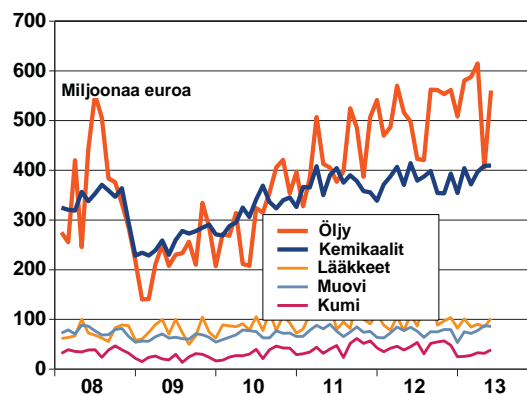
Elinkeinoelämän luottamusindikaattorit olivat heinäkuussa heikoissa lukemissa. Palvelujen luottamus vahvistui hieman, ja muut pääalat pysyivät likimain ennallaan pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella.

BKT-ennusteita on korjailtu viime kuukausina alaspäin heikon alkuvuoden myötä. Suomen Pankki ennakoi bruttokansantuotteen supistuvan tänä vuonna 0,8 %. En-

Teollisuustuotannon kehitys

Tavaraviennin arvo

si vuodelle ennustetaan vaimeaa 0,7 prosentin kasvua.

Kemianteollisuuden viennin kasvu hidastuu

Kemianteollisuuden tavaravienti pysyi tullitilastojen mukaan kevään aikana suurin piirtein ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna alan viennin arvo lisääntyi tammi-toukokuussa neljä prosenttia. Öljytuotteiden vienti väheni huhtikuussa, mutta piristyi uudelleen toukokuussa. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden vienti on lisääntynyt viime kuukausina. Lääkkeiden sekä kumi- ja muovituotteiden viennin arvo on pysynyt pääosin ennallaan. Kemianteollisuuden osuus tavaraviennin arvosta on noin 25 %.

Koko tavaravienti väheni ennakkotietojen mukaan tammi-kesäkuussa 3 % vuositasolla. Tuonti on supistunut heikon suhdannetilanteen vuoksi vientiä enemmän, sillä tuonnin arvo oli tammi-kesäkuussa 6 % vuoden takaista vähäisempää.

Kauppataase on ollut viime kuukausina ylijäämäinen, mutta heikon alkuvuoden vuoksi koko ensimmäisen vuosipuoliskon kauppataase oli Tullin mukaan 465 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Työllisten määrä laskussa

Kemianteollisuuden työllisten määrä väheni EK:n suhdannetiedustelun mukaan kesän alussa, ja työvoimaa suunnitellaan supistettavan edelleen hieman kesän loppulla. Toteutunut työllisyyskehitys on ollut viime kuukausina jonkin verran odotuksia myönteisempää.

Kansantalouden tilinpidon mukaan kemianteollisuudessa oli vuonna 2012 lähes 35 000 työntekijää. Suurimpia työllistäjiä ovat kemikaalit ja kemialliset tuotteet sekä kumi- ja muovituotteet. Suomalaisten kemianteollisuuden yritysten ulkomaisissa tytäryhtiöissä on lähes 30

000 työntekijää.

Koko talouden tasolla työllisyys on ollut laskussa noin vuoden ajan. Työttömyys on noussut ja kausivaihtelusta puhdistettu työttömyysasteen trendi oli kesäkuussa 8 %. Vuoden 2013 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Suomen Pankki ennustaa 8,5 %.

Reaaliansiot nousseet

Viime vuonna palkansaajien ansiot kohosivat 3,2 %. Kemianteollisuudessa ansiot nousivat 4,1 %.

Vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä kaikkien palkansaajien keskimääräinen ansiotason nousu oli Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin mukaan 2,2 %. Reaaliansiot kasvoivat 0,5 %. Teollisuudessa ansiot kohosivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2,7 % ja kemianteollisuuden palkansaajien ansiot nousivat 1,9 %.

Suomen Pankki arvioi koko talouden ansiotasoindeksin kohoavan vuonna 2013 noin 1,7 %.

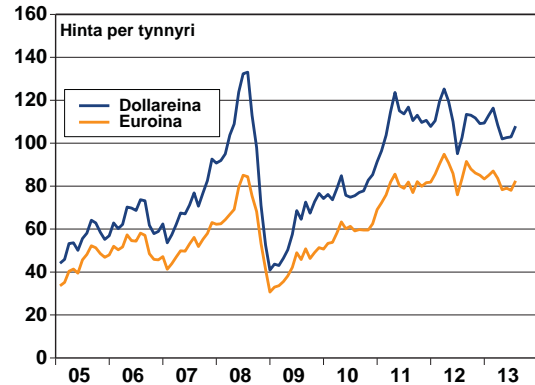
Kemianteollisuuden palkkasummaindeksin trendi on säilynyt suhteellisen tasaisena vuodesta 2012 lähtien.

Raaka-aineiden hinnat tasaantumassa

Raaka-aineiden hinnat laskivat HWWI-indeksin mukaan toisella vuosineljänneksellä keskimäärin 4 %. Energian hinta on hienoisessa nousussa, mutta useimpien muiden raaka-aineiden hinnat laskevat hitaasta talouskasvusta johtuvan vaimean kysynnän vuoksi. Eurooppalaisien tutkimuslaitosten liitto AIECE ennustaa tänä vuonna raaka-aineiden hintoihin noin 3 % laskua.

Raakaöljyn hinta aleni vuoden alussa, mutta viime kuukausina hinta on ollut nousussa. Raakaöljyn Pohjanmeren Brent-laatu maksoi elokuun alussa 107 dollaria tynnyriltä. OPEC:in epävirallinen hintatavoite on 100 dollaria tynnyriltä. Lähi-idän poliittinen epävarmuus ja

Raakaöljyn hinta

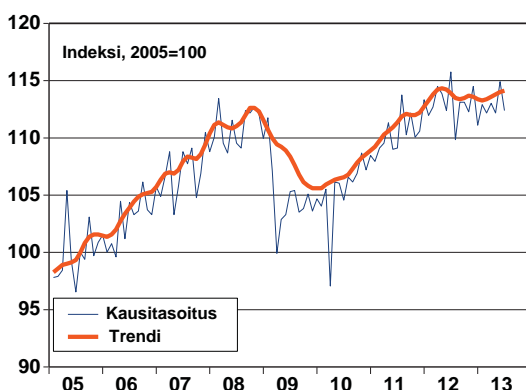
tuotantokatkokset nostavat hintaa. Tämän vuoksi myös bensiinin hinta on Suomessa kohonnut viime viikkoina.

Tuottajahinnat laskusuunnassa

Kemianteollisuuden tuotteiden hinnat kääntyivät kesällä loivaan laskuun. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden hinnat olivat kesäkuussa likimain ennallaan. Lääkkeiden ja lääkeaineiden tuottajahinnat laskivat vajaan prosentin. Kumi- ja muovituotteiden hinnat sen sijaan kohosivat noin kaksi prosenttia. Koko tehdasteollisuuden tuottajahinnat laskivat kesäkuussa 0,4 % vuoden takaiseen verrattuna.

Inflaatio on vaimentunut selvästi kuluvan vuoden aikana. Elintarvikkeet, ravintolat ja liikenne nostivat inflaatiota. Hintojen nousua hillitsevät puolestaan alhainen korkotaso ja matkaviestipalvelujen hintojen lasku. Kesäkuussa kuluttajahinnat nousivat 1,4 % vauhtia. Inflaation ennustetaan olevan koko vuonna keskimäärin 1,7 %.

Kemianteollisuuden palkkasumma

Keskeiset ennusteluvut

Suomen Pankki: Kesäkuu 2013

Vuosimuutos, %	2012*	2013**	2014**
Euroalue	-0,5	-0,6	1,1
Suomen bkt	-0,8	-0,8	0,7
Vienti, määrä	-0,2	1,2	3,5
Yksityinen kulutus	0,2	-0,9	0,2
Yksityiset investoinnit	-1,3	-3,6	2,0
Kuluttajahinnat	2,8	1,7	1,9
Ansiotasoindeksi	3,2	1,7	1,9
Työttömyysaste, %	7,7	8,5	8,6

Lainarahan saanti tiukentunut

Lyhyet korot ovat keskuspankkien poikkeuksellisten toimien ansiosta alhaisella tasolla. Pk-yritysten rahoitus on kuitenkin tiukentunut rahamarkkinoiden kiristyvän sääntelyn ja pankkien nousevien vakavaraisuusvaatimusten vuoksi. Yritysten liikkeelle laskemat joukko-velkakirjat ovatkin lisääntyneet jyrkästi pankkien kiristyneiden lainaehtojen vuoksi.

Pörssikurssit ovat nousseet useissa maissa löysän rahan vuoksi ennätyskorkealle. Suomessa pörssikurssit ovat sen sijaan yhä kaukana huippulukemista. Euro on vahvistunut viime päivinä hieman dollariin nähden. Yhdellä eurolla saa tätä kirjoitettaessa noin 1,33 dollaria.

Viennin kilpailukyky avainasemassa

Hallituksen kaavailema yhteisöveron lasku on tervetullut piristys koko Suomen elinkeinoelämälle, sillä se parantaa Suomen houkuttelevuutta investointikohteena. Yhteisöveron laskun vaikutus näkyy kuitenkin vasta pidemmällä aikavälillä.

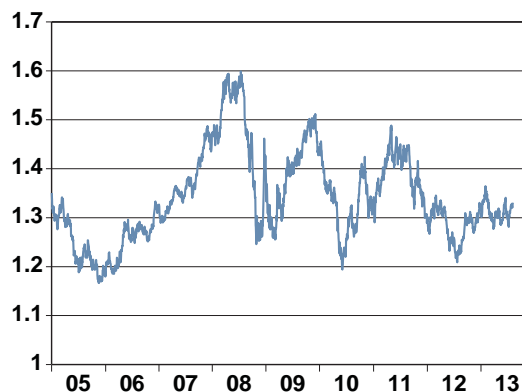
Viennin toipuminen on elintärkeää Suomen talouden kannalta. Tällä hetkellä vallitsevassa tiukassa hintakilpailussa on kuitenkin vaikea pärjätä Suomesta käsin. Saksa ja muut vahvat maat ovat pitäneet asemansa, ja lisäksi Euroopan kriisimaiden kilpailuasema on kohentunut tiukan säästöpolitiikan ansiosta. Suomen työvoimakustannuksissa sen sijaan ei ole näkynyt oleellista muutosta parempaan. Koko talouden kustannuskilpailukyky on heikentynyt jyrkästi vuoden 2008 jälkeen, mikä on taloustaantumassa näkynyt työllisyyden alenemisenä. Työvoimakustannusten lisänousulle ei ole tässä tilanteessa tilaa.

Ulkomaankaupasta riippuvaisen teollisuuden toimintaedellytyksiä varjostavat edelleen energian ja logistiikan kustannusten nousu. Kemianteollisuus käyttää paljon energiaa ja ala on suuresti riippuvainen merikuljetuksista. Yksistään rikkidirektiivin arvioidaan aiheuttavan koko teollisuudelle vuosittain 600 miljoonan euron lisäkustannukset. Kemianteollisuudessa suurin osa raaka-aineista tuodaan maamme rajojen ulkopuolelta, ja 2/3 tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteiden raaka-aineina.

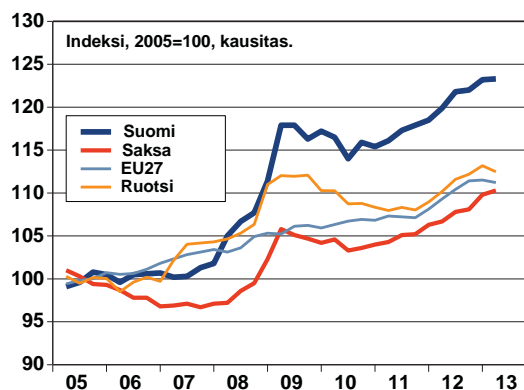
KEMIANTEOLLISUUS RY

Eteläranta 10, PL 4 00131 Helsinki
Puhelin 09 172 841 • Faksi 09 630 225
www.chemind.fi

Euron arvo USA:n dollareina

Koko talouden yksikkötyövoimakustannukset

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Katsauksessa on käytetty lähteenä AIECE:n, EK:n, ETLA:n, Eurostatin, Euroopan komission, HWWI:n, Kauppalehden, Suomen Pankin, Tilastokeskuksen ja Tullin tilastoja. Teksti perustuu 9.8.2013 käytössä olleisiin tietoihin.

LISÄTIETOJA

Toimitusjohtaja Timo Leppä, Kemianteollisuus ry
etunimi.sukunimi@chemind.fi • Puhelin 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi, Elinkeinoelämän keskusliitto
etunimi.sukunimi@ek.fi • Puhelin 09 4202 2608